Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Ciprian Valah
Dosarul nr. 2a-3600/24 (2-23019575-02-2a-09092024)

D E C I Z I E
(DISPOZITIV)

2 aprilie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța de judecată compusă din:
Președintele completului, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Lucia Bagrin și Diana Corlăteanu

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de SRL „Motustrans”,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2023, prin care s-a admis parțial acțiunea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, cu valoare redusă înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA împotriva SRL „Motustrans” și Guțanu Ruslan cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

în conformitate cu art. 385 lit. c), 389 și 390 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

D E C I D E :

Se admite cererea de apel declarată de SRL „Motustrans”.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2023, și se adoptă o nouă hotărâre prin care:

Se admite în parte cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA împotriva SRL „Motustrans” și Guțanu Ruslan cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Guțanu Ruslan, cod personal *****în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA, cod fiscal *****, suma de 31 476 de lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 944,28 de lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii.

În rest, se resping pretențiile din acțiune, înaintate de ÎM CIA „Transelit” SA împotriva SRL „Motustrans” cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiate.

Decizia nu se supune recursului, este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului, judecătorul Ana Panov

Judecătorii Lucia Bagrin

Diana Corlăteanu

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Ciprian Valah
Dosarul nr. 2a-3600/24 (2-23019575-02-2a-09092024)

D E C I Z I E

2 aprilie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța de judecată compusă din:
Președintele completului, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Lucia Bagrin și Diana Corlăteanu

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de SRL „Motustrans”,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2023, prin care s-a admis parțial acțiunea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, cu valoare redusă înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA împotriva SRL „Motustrans” și Guțanu Ruslan cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T:

Circumstanțele cauzei.

La 7 februarie 2023 ÎM CIA „Transelit” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Motustrans” și Guțanu Ruslan cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 22 iunie 2022, în municipiul Chișinău a avut loc un accident rutier în urma căruia autovehiculul *****I, cu numărul de înmatriculare ***** condus de pârâtul Guțanu Ruslan în baza foii de parcurs pentru autocamioane seria ***** din 21 iunie 2022, emisă de pârâta SRL „Motustrans” a tamponat autovehiculul *****, condus de Grițco Victor, care aparținea Serviciului special pentru influențe active asupra proceselor hidrometeorologice.

Reclamanta a specificat că, conform procesului-verbal nr. MAI05641791 din 12 iulie 2022, vinovat de comiterea accidentului rutier în cauză a fost recunoscut Guțanu Ruslan, fiind sancționat contravențional.

Totodată, conform procesului-verbal de examinare medicală nr. 4218 din 22 iunie 2022, emis în cadrul dosarului contravențional, s-a constatat că la momentul producerii accidentului, șoferul autovehiculului ,*****”, pârâtul Guțanu Ruslan, se afla în stare de ebrietate.

ÎM CIA „Transelit” SA a subliniat că, autovehiculul *****I, cu numărul de înmatriculare ***** proprietatea SRL „Motustrans”, era asigurat de reclamantă în calitate de asigurător, conform poliței de răspundere civilă auto *****, valabilă pentru perioada 3 ianuarie 2022 – 2 ianuarie 2023.

La 19 iulie 2022, reprezentantul persoanei păgubite, Grițco Victor a depus cerere către asigurător, solicitând constatarea pagubei și plata despăgubirii de asigurare în favoarea Serviciului special pentru influențe active asupra proceselor hidrometeorologice. În baza acestei cereri, reclamanta a deschis dosarul de daună nr. D0745/072022RCAI.

În urma examinării dosarului, reclamanta a constatat că, accidentul din 22 iunie 2022 constituie un caz asigurat, stabilind prejudiciul în cuantum de 31 476 de lei, în temeiul procesului-verbal de constatare a pagubelor din 22 iulie 2022, al devizului de cheltuieli din 10 august 2022 și al contului emis de SRL „Vsmpo-Plus”.

Conform reclamantei, despăgubirea de asigurare a fost transferată la solicitarea expresă a persoanei păgubite direct către SRL „Vsmpo-Plus”, unitatea specializată care a efectuat reparațiile autovehiculului *****, suma fiind achitată la data de 25 august 2022.

În acest context, reclamanta a menționat că ulterior, a transmis pârâților răspunzători pentru producerea pagubelor cereri prealabile privind încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres, conform art. 29 lit. b) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Astfel a specificat că cererea prealabilă nr. 1561CH/22 din 2 septembrie 2022 și expediată pârâtului Guțanu Ruslan, a fost returnată cu mențiunea „plecat”, iar cererea prealabilă nr. 1503CH/22, din 26 august 2022, adresată SRL „Motustrans”, deși a fost recepționată de aceasta la 29 august 2022, despăgubirea nu a fost achitată.

În opinia reclamantei, răspunderea pârâtului Guțanu Ruslan este dovedită, acesta fiind obligat să plătească despăgubirea de asigurare, în calitate de angajat al SRL „Motustrans”.

De asemenea, reclamanta a arătat că, întrucât Guțanu Ruslan nu a acționat independent, ci în exercitarea funcției încredințate de SRL „Motustrans” și ultima este considerată responsabilă pentru prejudiciul cauzat de prepus în exercitarea atribuțiilor sale, răspunderea sa fiind astfel justificată, iar despăgubirea de asigurare urmând a fi achitată în beneficiul reclamantei.

Reclamanta-asigurător a evidențiat că, nu poate determina proporția răspunderii fiecărui pârât, motiv pentru care singura modalitate de recuperare a despăgubirii este solicitarea plății de la ambii pârâți, având în vedere că răspunderea lor este solidară, iar despăgubirea trebuie încasată în comun.

Din aceste motive, ÎM CIA „Transelit” SA a solicitat încasarea în mod solidar din contul SRL „Motustrans” și a lui Guțanu Ruslan a despăgubirii de asigurare în ordine de regres în sumă de 31 476 de lei și a cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu sub formă de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 944,28 de lei.

Poziţia instanţei de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2023 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de ÎM CIA „Transelit” SA împotriva SRL „Motustrans” și Guțanu Ruslan. S-a încasat din contul SRL „Motustrans” în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA despăgubirea de asigurare în sumă de 31 476 de lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat în sumă de 944,28 de lei, iar în total suma de 32 420,28 de lei. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului şi termenul de declarare a apelului.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 16 iunie 2023, SRL „Motustrans” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii, de respingere a acțiunii în partea pretențiilor înaintate față de SRL „Motustrans”.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acord cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În speță s-a stabilit că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 19 mai 2023 (f.d.49), iar cererea de apel nemotivată a fost depusă la 16 iunie 2023 (f.d.51), corespunzător se deduce că apelanta a respectat termenul legal de 30 zile de declarare a apelului.

Prin încheierea din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de SRL ,,Motustrans". S-a comunicat apelantei SRL ,,Motustrans" despre necesitatea înlăturării neajunsurilor cererii de apel – prezentarea apelului motivat, a originalelor dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 708,21 de lei și a taxei de timbru în sumă de 200 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile calendaristice de la data recepționării încheierii în cauză. S-a explicat apelantei SRL ,,Motustrans" că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menţionate, cererea de apel nu va fi considerată depusă şi va fi restituită conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f.d.66-67).

Curtea de Apel Chișinău a notificat SRL ,,Motustrans" încheierea de a nu da curs cererii de apel din 19 septembrie 2024 la 22 noiembrie 2024 (f.d.69).

La 5 decembrie 2024, în termen, SRL ,,Motustrans" a depus în Curtea de Apel Chișinău originalele dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 708,21 lei și a taxei de timbru în sumă de 200 lei și cererea de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii, de respingere a acțiunii ÎM CIA ,,Transelit" SA în partea pretențiilor înaintate față de SRL ,,Motustrans" (f.d.71-81).

Prin încheierea din 20 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, apelul depus de SRL ,,Motustrans" a fost acceptat spre examinare în procedura scrisă, fiind intentată procedura de apel în cauza civilă enunțată.

Argumentele părților.

În susținerea cererii de apel, apelanta a invocat că, prima instanță a interpretat greșit cadrul legal aplicabil, reținând în mod neîntemeiat că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă în partea pretențiilor înaintate față de SRL ,,Motustrans.

În esență, SRL ,,Motustrans a invocat că, la data de 22 iunie 2022, la momentul producerii accidentului rutier, pârâtul/intimat Guțanu Ruslan se afla în afara orelor de muncă și nu a prestat activitate în cadrul societății.

Această circumstanță a fost confirmată prin faptul că în momentul producerii accidentului rutier, Guțanu Ruslan a prezentat foaia de parcurs pentru autocamioane seria ***** din 21 iunie 2022, emisă de SRL „Motustrans", zi în care și-a îndeplinit efectiv obligațiile de serviciu.

Respectiv, fiind în afara programului de lucru (având zi liberă), Guțanu Ruslan nu avea împuterniciri din partea SRL „Motustrans” de a conduce autovehiculul, nefiindu-i eliberată foaie de parcurs pentru data de 22 iunie 2022, ziua în care a avut loc accidentul rutier propriu-zis.

Totodată, apelanta a menționat că în cadrul companiei fiecare șofer este supus, înainte de începerea activității zilnice, unui control medical obligatoriu, care include și verificarea consumului de alcool și a stării de ebrietate. Doar după confirmarea aptitudinii medicale, angajatului i se eliberează foaia de parcurs.

Prima instanță nu a analizat aceste aspecte relevante și, în consecință, a emis o hotărâre neîntemeiată, de admitere a pretențiilor înaintate de ÎM CIA „Transelit” SA față de SRL „Motustrans.

Mai mult, instanța de fond a aplicat în motivarea soluției o normă materială necorespunzătoare speței, respectiv prevederile art. 2005 alin. (1) Cod civil, neținând cont că, răspunderea prepusului făptuitor rămâne deplină atunci când se demonstrează că prejudiciul a fost cauzat cu intenție. În speță, Guțanu Ruslan, după ce a consumat alcool, s-a urcat voluntar la volan, fără a fi impus de angajator.

În opinia apelantei, aceste eveniment este considerat unul imprevizibil, or, angajatorul nu putea anticipa că, în ziua sa liberă, angajatul, având acces la autovehicul și aflându-se în stare de ebrietate, se va urca la volan și va produce un accident rutier.

Contrar acestor argumente, instanța de fond, printr-o analiză incorectă a probelor și o interpretare greșită a normelor legale, a ajuns la o concluzie opusă faptelor, atribuind în mod nejustificat răspunderea SRL „Motustrans”.

Or, conform art. 29 lit. b) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asigurătorul are dreptul să exercite acțiunea în regres împotriva persoanei responsabile pentru producerea pagubelor în cazul în care autovehiculul era condus sub influența alcoolului sau a substanțelor stupefiante, ori dacă utilizatorul nu a fost supus testării alcoolscopice sau examinării medicale obligatorii, din motive imputabile lui.

Astfel, este evident că asigurătorul poate recupera despăgubirea de la Guțanu Ruslan, în situația în care acesta se afla în stare de ebrietate în momentul accidentului.

În acest context, angajatorul nu poate fi considerat vinovat, având în vedere că Guțanu Ruslan nu se afla în timpul serviciului, ci în ziua sa liberă.

De altfel, conform art. 29 din Legea nr. 414/2006, coroborat cu art. 2013 din Codul civil, SRL „Motustrans” ar putea răspunde pentru prejudiciul cauzat doar dacă fapta reprezintă un izvor de pericol sporit, de exemplu în situații precum: conducerea autovehiculului fără permis sau în perioada suspendării acestuia; neincluderea persoanei răspunzătoare în contractul de asigurare dintre

proprietar/utilizator și asigurător (cu excepții legale); părăsirea locului accidentului contrar legii; lipsa certificatului de revizie tehnică la momentul producerii accidentului, condiții ce nu se atestă la caz.

Din considerentele menționate, hotărârea primei instanțe este neîntemeiată, întrucât circumstanțele esențiale pentru soluționarea cauzei nu au fost apreciate pe deplin, iar concluziile instanței contravin probelor administrate în dosar.

Limitele judecării apelului.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Curtea de Apel Centru și-a îndeplinit în mod corespunzător obligația pozitivă de a asigura dreptul la un proces echitabil, prin comunicarea în timp util a cererii de apel motivate depusă de SRL „Motustrans”, către toate părțile implicate în proces.

Astfel, cererea de apel a fost expediată către ÎM CIA „Transelit” SA și către Guțanu Ruslan, aceștia fiind înștiințați oficial despre demararea procedurii de apel.

Conform înștiințării și a avizului de recepție din dosar, ÎM CIA „Transelit” SA a recepționat cererea de apel la 22 ianuarie 2025, iar Guțanu Ruslan la 7 februarie 2025. În pofida acestor notificări și a termenului acordat pentru formularea eventualelor puncte de vedere sau a altor acte procesuale legate de apel, părțile nu au depus astfel de documente, manifestând astfel lipsa de diligență necesară în susținerea poziției lor procesuale.

În aceste condiții, Curtea de Apel Centru a examinat apelul pe baza probelor și a materialelor existente în dosar.

Această procedură respectă principiile procesului echitabil, garantând o judecată corectă și imparțială, având în vedere toate informațiile și probele disponibile.

Aprecierea instanței de apel.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor formulate în cererea de apel, în contextul prevederilor legislației în vigoare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a admite cererea de apel declarată de SRL „Motustrans”, de a casa hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2023, cu pronunțarea unei noi hotărâri, de admitere parțială a acțiunii, fiind dispusă încasarea de la Guțanu Ruslan în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA, a sumei de 31

476 de lei, cu titlu de despăgubire de asigurare și a sumei de 944,28 de lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii. În rest, pretențiile din acțiune, înaintate de ÎM CIA „Transelit" SA împotriva SRL „Motustrans" cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată, urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

În motivarea concluziei enunţate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 385 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţând o nouă hotărîre.

După cum denotă actele cauzei, la 22 iunie 2022, în municipiul Chișinău a avut loc un accident rutier în urma căruia autovehiculul de model *****I, cu numărul de înmatriculare ***** condus de Guțanu Ruslan, ce aparține cu drept de proprietate SRL „Motustrans", a lovit autovehiculul de model *****, condus de Grițco Victor, ce aparține cu drept de proprietate Serviciului special pentru Influențe active asupra proceselor hidrometeorologice (f.d.16, 18, 23).

La fel, s-a constatat că la data de 12 iulie 2022, la ora 20:00, agentul constatator, Moloman Alina, ofițer al SDAR a Direcției Poliției mun. Chișinău, a întocmit în privința pârâtului – intimat Guțanu Ruslan procesul-verbal cu privire la comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional *[Încălcarea regulilor de circulaţie rutieră soldată cu deteriorarea bunurilor materiale sau cu cauzarea de vătămări corporale uşoare],* aplicându-i o amendă în cuantum de 24 unități convenționale (echivalentul a 1200 lei) și 6 puncte de penalizare, ceea ce se confirmă prin decizia emisă pe marginea procesului-verbal cu privire la contravenție (f.d.24).

De asemenea, s-a constatat că în momentul producerii accidentului rutier enunțat, Guțanu Ruslan se afla în stare de ebrietate alcoolică, acest fapt fiind confirmat prin procesul-verbal de examinare medicală privind constatarea consumului de alcool, stării de ebrietate și natura acesteia nr. 4218 din 22 iunie 2022 (f.d.29-30).

Tot actele cauzei atestă că, autovehiculul *****I, cu numărul de înmatriculare *****aparține cu drept de proprietate apelantei SRL „Motustrans" și era asigurat de ÎM CIA „Transelit" SA, în calitate de asigurător, conform poliței de asigurare *****, valabilă pentru perioada 3 ianuarie 2022 – 2 ianuarie 2023 (f.d.16).

Ulterior, la data de 19 iulie 2022, Grițco Victor în calitate de reprezentant al persoanei păgubite – Serviciul special pentru Influențe active asupra proceselor hidrometeorologice, proprietarul autovehiculului de model ***** (f.d.18) a depus în adresa ÎM CIA „Transelit" o cerere pentru constatarea pagubei, stabilirea și plata despăgubirii de asigurare (f.d.10). În baza acestei cereri, reclamanta ÎM CIA „Transelit" a inițiat dosarul de daună nr. D0745/072022RCAI.

În urma examinării dosarului de daună, ÎM CIA „Transelit” SA a calificat accidentul rutier din 22 iunie 2022 drept un caz asigurat și a evaluat cuantumul prejudiciului suferit de persoana păgubită la suma de 31 476 lei. Evaluarea a fost efectuată în baza procesului-verbal de constatare a pagubelor din 22 iulie 2022, a devizului de cheltuieli din 10 august 2022 și a contului emis de SRL „Vsmpo-Plus” (f.d.32, 33-34, 35-36).

La data de 25 august 2022, în temeiul solicitării formulate de persoana păgubită, reclamanta ÎM CIA „Transelit” SA a achitat suma de 31 476 lei cu titlu de despăgubire de asigurare către unitatea de reparație specializată SRL „Vsmpo-Plus”, pentru efectuarea lucrărilor de reparație a autovehiculului de model *****, ce aparține cu drept de proprietate Serviciului special pentru Influențe active asupra proceselor hidrometeorologice (f.d.39).

Ulterior, la data de 26 august 2022 și la data de 2 septembrie 2022, reclamanta ÎM CIA „Transelit” SA a expediat fiecărui pârât SRL „Motustrans” și Guțanu Ruslan câte o cerere prealabilă, solicitând restituirea sumei de 31 476 de lei achitată cu titlu de despăgubire de asigurare, sumă achitată în urma accidentului rutier produs de pârâtul Guțanu Ruslan cu autovehiculul deținut de SRL „Motustrans” (f.d.40–43).

Pârâții SRL „Motustrans” și Guțanu Ruslan nu au dat curs solicitărilor respective, motiv pentru care la data de 7 februarie 2023, ÎM CIA „Transelit” SA a depus prezenta acțiune în instanța de drept comun, solicitând încasarea în mod solidar din contul SRL „Motustrans” și a lui Guțanu Ruslan a despăgubirii de asigurare în ordine de regres în sumă de 31 476 de lei și a cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu (f.d.4-7).

Prima instanță, fiind legal învestită cu judecarea cauzei în fond, analizând acțiunea formulată de reclamanta ÎM CIA „Transelit” SA, **având ca obiect** încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare, **ținând cont de circumstanțele de fapt și de drept invocate de părți** în susținerea pretențiilor, precum și probele administrate în cauză, apreciate în ansamblu și în corelație cu obiectul litigiului, **a ajuns la concluzia că** acțiunea este întemeiată, motiv pentru care a fost admisă parțial în baza considerentelor expuse în hotărârea pronunțată, dispunând încasarea din contul SRL „Motustrans” în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA a despăgubirii de asigurare în sumă de 31 476 de lei și a cheltuielilor de judecată privind taxa de stat în sumă de 944,28 de lei. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.56-60).

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a constatat că, ÎM CIA „Transelit” SA este în drept de a solicita restituirea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare, însă doar în raport cu pârâtul-comitent SRL „Motustrans” și nu față de pârâtul-prepus Guțanu Ruslan**.**

Or, conform art. 2005 alin. (1) din Codul civil, comitentul răspunde pentru prejudiciile cauzate de prepus în exercitarea funcțiilor încredințate, iar în prezenta speță, instanța a reținut că accidentul rutier a fost produs de Guțanu Ruslan în calitate de angajat al SRL „Motustrans”, folosind mijlocul de transport al angajatorului, în baza unei foi de parcurs eliberate de acesta (f.d.14).

Din actele dosarului reiese că, Guțanu Ruslan a fost încadrat în muncă la SRL „Motustrans” (f.d.37), iar activitatea sa era subordonată angajatorului, astfel încât prejudiciul a fost cauzat în legătură cu funcțiile încredințate, chiar dacă fapta a fost comisă într-o zi de odihnă.

În temeiul art. 2013 alin. (1) din Codul civil, SRL „Motustrans”, în calitate de proprietar al autovehiculului, a fost responsabil pentru prejudiciile cauzate de utilizarea unui izvor de pericol sporit**,** cum este cazul exploatării unui autovehicul.

Plus la aceasta, mijlocul de transport implicat în accident – *****, cu n/î *****aparține cu drept de proprietate pârâtei SRL „Motustrans” (f.d.16–17), ceea ce justifică răspunderea acesteia pentru prejudiciile cauzate.

În concluzie, instanța de fond a considerat că răspunderea legală revine exclusiv comitentului – SRL „Motustrans”, întrucât fapta a fost comisă de prepus în exercițiul funcției încredințate, iar legislația civilă plasează răspunderea în sarcina comitentului, în scopul protejării terților și a asigurării unei reparații efective a prejudiciului.

Verificând argumentele formulate în cererea de apel, coroborate cu probele din dosar și cu prevederile legislației aplicabile care reglementează raportul juridic dintre părți, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră că criticile sunt întemeiate și ajunge la concluzia că soluția dată de prima instanță este greșită, fapt ce rezultă din nedeterminarea corectă a naturii juridice a litigiului, un aspect esențial care presupune clarificarea completă și precisă a situației de fapt în toate aspectele sale. De asemenea, concluziile instanței de fond sunt bazate pe aprecieri fără a analiza în detaliu esența litigiului în cauză.

Colegiul judiciar reține că, în conformitate cu limitele devolutive ale apelului, instanța de control judiciar este chemată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii pronunțate de instanța de fond, sub aspectul aplicării corecte a normelor de drept material și procesual. În speță, problema esențială supusă examinării o constituie corecta interpretare și aplicare a dispozițiilor legale privind răspunderea civilă delictuală și dreptul asigurătorului la regres, în contextul unui accident rutier produs de pârâtul – intimat Guțanu Ruslan, aflat în stare de ebrietate și în afara raporturilor de muncă, prin utilizarea unui vehicul aflat în proprietatea apelantei SRL „Motustrans”.

Astfel, instanța de apel este chemată să stabilească dacă angajatorul răspunde pentru fapta angajatului în condițiile art. 2005 din Codul civil, dacă este incident

temeiul regresului prevăzut de art. 29 lit. b) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414/2006 (în vigoare la data producerii accidentului rutier) și dacă, în ansamblu, hotărârea primei instanțe este legală și temeinică.

Pentru soluționarea acestor aspecte, Colegiul judiciar va analiza circumstanțele prezentate anterior în raport cu normele de drept material care reglementează raportul juridic dedus judecații.

Într-adevăr, conform art. 2013 alin. (1) din Codul civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalaţiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanţelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcţii etc.) au obligaţia să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unui eveniment prevăzut la art. 2012 (cu excepţia cazurilor în care prejudiciul a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenţia persoanei vătămate.

La rândul său, art. 2012 din Codul civil, prevede că persoana nu poartă răspundere dacă prejudiciul este cauzat de către un eveniment anormal care nu poate fi evitat prin măsuri rezonabile, iar riscul nu îi revine acelei persoane.

Iar, dreptul asigurătorului la acțiune în regres, în contextul unui accident rutier cauzat de către conducătorul auto aflat în stare de ebrietate este reglementat expres de art. 29 lit. b) din Legea nr. 414/2006 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto (în vigoare la data producerii accidentului), care reglementează că asigurătorul are dreptul de a solicita de la persoana vinovată despăgubirea achitată, în cazul în care accidentul s-a produs ca urmare a conducerii autovehiculului sub influența băuturilor alcoolice sau a substanțelor stupefiante.

Colegiul judiciar constată că instanţa de fond nu a ţinut cont de aceste prevederi legale şi neîntemeiat a extins răspunderea civilă delictuală asupra apelantei SRL „Motustrans”, în condițiile în care nu a existat un temei juridic pertinent care să justifice atragerea acesteia la răspundere.

Or, răspunderea pentru fapta ilicită care a generat prejudiciul revine exclusiv intimatului Guțanu Ruslan, în calitatea sa de autor direct al faptei prejudiciabile – accidentul rutier, care nu doar că a acționat în afara atribuțiilor sale de serviciu, dar se afla și în stare de ebrietate la momentul producerii faptei, elemente care exclud aplicabilitatea art. 2005 din Codul civil privind răspunderea comitentului pentru fapta prepusului.

Prin urmare, responsabilitatea revine exclusiv conducătorului auto, întrucât art. 29 lit. b) din Legea nr. 414/2006 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto (în vigoare la data producerii accidentului rutier) stabilește în mod expres dreptul asigurătorului de a solicita despăgubirea în regres de la persoana care a condus autovehiculul în stare de ebrietate. Or, această conduită imputabilă

personal lui Guțanu Ruslan nu se află într-o legătură cauzală cu apelanta, nici sub aspectul raportului de muncă, nici din perspectiva posesiei unui izvor de pericol sporit.

Deci, temeiul de regres invocat de ÎM CIA „Transelit" SA nu poate fi opus SRL „Motustrans", întrucât la caz condiția esențială care atrage regresul – conducerea sub influența alcoolului este exclusiv imputabilă pârâtului – intimat Guțanu Ruslan.

În astfel de circumstanţe, Colegiul judiciar consideră că, argumentele invocate de către apelanta SRL „Motustrans" în cererea de apel cu privire la faptul că instanța de fond în mod greșit a dispus încasarea din contul său în beneficiul reclamantei ÎM CIA „Transelit" SA a despăgubirii de asigurare în sumă de 31 476 de lei sunt întemeiate şi urmează a fi admise.

Or, la caz, acțiunea în regres formulată de ÎM CIA „Transelit" SA este justificată doar în raport cu Guțanu Ruslan, în calitate de autor al faptei prejudiciabile, iar pretențiile înaintate împotriva SRL „Motustrans" urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

În ceea ce privește aplicarea la caz a prevederilor art. 2005 din Codul civil, Colegiul reține că nu sunt întrunite condițiile legale pentru angajarea răspunderii comitentului.

Astfel, conform textului legal menționat, comitentul răspunde pentru prejudiciile cauzate de prepus în exercitarea funcțiilor încredințate acestuia.

Colegiul judiciar relevă că din materialele dosarului rezultă cu certitudine că accidentul rutier a fost produs de către Guțanu Ruslan în afara atribuțiilor sale de serviciu, în ziua sa de odihnă, fără ca acesta să fi primit o foaie de parcurs valabilă sau vreo împuternicire din partea SRL „Motustrans" pentru utilizarea autovehiculului în acea dată.

Mai mult, fapta a fost săvârșită în stare de ebrietate alcoolică, circumstanță care exclude incidența art. 2005 Cod civil, întrucât comportamentul prepusului se situează în afara oricărei conduite rezonabil previzibile de către comitent și nu poate fi considerat ca fiind săvârșit în executarea atribuțiilor încredințate.

Totodată, fapta prepusului Guțanu Ruslan constituie un eveniment imprevizibil, în sensul dispozițiilor art. 2012 Cod civil, întrucât aceasta nu putea fi prevăzută și prevenită de către SRL „Motustrans" prin măsuri rezonabile.

În mod concret, la data producerii accidentului, Guțanu Ruslan se afla în afara orelor de muncă, nu era antrenat în desfășurarea atribuțiilor de serviciu, nu i-a fost eliberată foaie de parcurs, iar utilizarea autovehiculului s-a realizat fără acordul sau cunoștința comitentului SRL „Motustrans", în stare de ebrietate alcoolică.

Prin urmare, comportamentul intimatului Guțanu Ruslan a fost în mod evident în afara controlului angajatorului și nu poate fi asociat unei conduite profesionale în limitele funcțiilor încredințate, ceea ce determină excluderea răspunderii

comitentului în baza art. 2005 Cod civil și calificarea situației drept un eveniment imprevizibil, pentru care riscul nu poate fi atribuit SRL „Motustrans”.

În aceste condiții, nu poate fi reținută răspunderea civilă a SRL „Motustrans” în calitate de comitent, motiv pentru care fondul greșit a extins răspunderea asupra acesteia, în lipsa unui temei juridic valabil. Or, după cum s-a menționat supra răspunderea civilă delictuală revine exclusiv pârâtului – intimat Guțanu Ruslan, autorul faptei ilicite care a determinat producerea prejudiciului, care a acționat fără acordul comitentului, în stare de ebrietate, ceea ce exclude orice prezumție de exercitare a funcțiilor încredințate.

Deci, comportamentul lui Guțanu Ruslan nu era rezonabil previzibil de către angajator (comitent), iar aceste fapte denotă că SRL „Motustrans” nu deținea controlul asupra conduitei prepusului în acel moment.

Respectiv, Colegiul judiciar conchide că acțiunea în regres formulată de asigurătorul ÎM CIA „Transelit” SA este justificată doar față de autorul faptei, iar extinderea răspunderii asupra SRL „Motustrans” este neîntemeiată.

Din aceste motive, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a admite apelul, cu casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, de admitere parțială a acțiunii, fiind dispusă încasarea de la Guțanu Ruslan în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA, a sumei de 31 476 de lei, cu titlu de despăgubire de asigurare. În rest, pretențiile din acțiune, înaintate de ÎM CIA „Transelit” SA împotriva SRL „Motustrans” cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare, urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

În conformitate cu art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.

De asemenea, art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, prevede că instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În speță, apelul declarat de SRL „Motustrans” a fost admis, hotărârea primei instanțe a fost casată integral, fiind dispusă admiterea parțială a cererii de chemare în judecată depusă de ÎM CIA „Transelit” SA, în sensul încasării despăgubirii de asigurare exclusiv de la pârâtul – intimat Guțanu Ruslan, autorul direct al faptei prejudiciabile.

Astfel, în condițiile admiterii în parte a acțiunii, se justifică obligarea lui Guțanu Ruslan la restituirea cheltuielilor de judecată, inclusiv a taxei de stat achitate de reclamanta ÎM CIA „Transelit” SA la momentul depunerii acțiunii. Or,

partea care a pierdut procesul este obligată să suporte cheltuielile de judecată ale părții care a avut câștig de cauză.

Prin urmare, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a încasa de la Guțanu Ruslan în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA suma de 944,28 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii.

În conformitate cu art. 385 lit. c), 389 și 390 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

D E C I D E :

Se admite cererea de apel declarată de SRL „Motustrans”.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2023, și se adoptă o nouă hotărâre prin care:

Se admite în parte cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA împotriva SRL „Motustrans” și Guțanu Ruslan cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Guțanu Ruslan, cod personal *****în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA, cod fiscal *****, suma de 31 476 de lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 944,28 de lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii.

În rest, se resping pretențiile din acțiune, înaintate de ÎM CIA „Transelit” SA împotriva SRL „Motustrans” cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiate.

Decizia nu se supune recursului, este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului, judecătorul Ana Panov

Judecătorii Lucia Bagrin

Diana Corlăteanu